

ОСВІТНЯ ПРОГРАМА

Хмельницького навчально-виховного об'єднання №1 «Школа-дитячий садок»

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Освітня програма Хмельницького навчально-виховного об'єднання №1 «Школа-дитячий садок» (далі Освітня програма) розроблена відповідно до Закону України «Про освіту», Державного стандарту початкової загальної освіти, наказу Міністерства освіти і науки України від 20.04.2018 року № 407 «Про затвердження типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти I ступеня», типових освітніх програм початкової освіти під керівництвом Савченко О.Я. та науково-педагогічного проекту «Інтелект України». Розроблена з метою виконання Закону України «Про освіту», Державного стандарту початкової загальної освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 21.02.2018 року № 87, розпоряджень Кабінету Міністрів України від 14.12.2016 року № 988-р «Про схвалення Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року», від 13.12. 2017 року № 903-р «Про затвердження плану заходів на 2017–2029 роки із запровадження Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа», наказів Міністерства освіти і науки України від 02.11.2016 р. № 1319 «Про проведення всеукраїнського експерименту за темою «Реалізація компетентісного підходу в науково-педагогічному проекті «Інтелект України» на базі загальноосвітніх навчальних закладів», від 14.08.2017 року № 1171 «Про завершення I етапу всеукраїнського експерименту за темою «Реалізація компетентісного підходу в науково-педагогічному проекті «Інтелект України» на базі загальноосвітніх навчальних закладів».

Метою Освітньої програми є всебічний розвиток дитини, її талантів, здібностей, компетентностей та наскрізних умінь відповідно до вікових та індивідуальних психофізіологічних особливостей і потреб, формування цінностей та розвиток самостійності, творчості, допитливості, що забезпечують її готовність до життя в демократичному й інформаційному суспільстві, продовження навчання в основній школі.

Освітню програму побудовано із врахуванням таких принципів:

- дитиноцентрованості і природовідповідності;
- узгодження цілей, змісту і очікуваних результатів навчання;
- науковості, доступності і практичної спрямованості змісту;
- наступності і перспективності навчання;
- взаємозв'язаного формування ключових і предметних компетентностей;
- логічної послідовності і достатності засвоєння учнями предметних компетентностей;
- можливостей реалізації змісту освіти через предмети або інтегровані курси;
- творчого використання вчителем програми залежно від умов навчання;
- адаптації до індивідуальних особливостей, інтелектуальних і фізичних можливостей,

потреб та інтересів дітей.

Зміст Освітньої програми має потенціал для формування у здобувачів таких ключових компетентностей:

1) вільне володіння державною мовою, що передбачає уміння усно і письмово висловлювати свої думки, почуття, чітко та аргументовано пояснювати факти, а також любов до читання, відчуття краси слова, усвідомлення ролі мови для ефективного спілкування та культурного самовираження, готовність вживати українську мову як рідну в різних життєвих ситуаціях;

2) здатність спілкуватися рідною (у разі відмінності від державної) та іноземними мовами, що передбачає активне використання рідної мови в різних комунікативних ситуаціях, зокрема в побуті, освітньому процесі, культурному житті громади, можливість розуміти прості висловлювання іноземною мовою, спілкуватися нею у відповідних ситуаціях, оволодіння навичками міжкультурного спілкування;

3) математична компетентність, що передбачає виявлення простих математичних залежностей в навколишньому світі, моделювання процесів та ситуацій із застосуванням

математичних відношень та вимірювань, усвідомлення ролі математичних знань та вмінь в особистому і суспільному житті людини;

4) компетентності у галузі природничих наук, техніки і технологій, що передбачають формування допитливості, прагнення шукати і пропонувати нові ідеї, самостійно чи в групі спостерігати та досліджувати, формулювати припущення і робити висновки на основі проведених дослідів, пізнавати себе і навколишній світ шляхом спостереження та дослідження;

5) інноваційність, що передбачає відкритість до нових ідей, ініціювання змін у близькому середовищі (клас, школа, громада тощо), формування знань, умінь, ставлень, що є основою компетентнісного підходу, забезпечують подальшу здатність успішно навчатися, провадити професійну діяльність, відчувати себе частиною спільноти і брати участь у справах громади;

6) екологічна компетентність, що передбачає усвідомлення основи екологічного природокористування, дотримання правил природоохоронної поведінки, ощадного використання природних ресурсів, розуміючи важливість збереження природи для сталого розвитку суспільства;

7) інформаційно-комунікаційна компетентність, що передбачає опанування основою цифрової грамотності для розвитку і спілкування, здатність безпечного та етичного використання засобів інформаційно-комунікаційної компетентності у навчанні та інших життєвих ситуаціях;

8) навчання впродовж життя, що передбачає опанування уміннями і навичками, необхідними для подальшого навчання, організацію власного навчального середовища, отримання нової інформації з метою застосування її для оцінювання навчальних потреб, визначення власних навчальних цілей та способів їх досягнення, навчання працювати самостійно і в групі;

9) громадянські та соціальні компетентності, пов'язані з ідеями демократії, справедливості, рівності, прав людини, добробуту та здорового способу життя, усвідомленням рівних прав і можливостей, що передбачають співпрацю з іншими особами для досягнення спільної мети, активність в житті класу і школи, повагу до прав інших осіб, уміння діяти в конфліктних ситуаціях, пов'язаних з різними проявами дискримінації, цінувати культурне розмаїття різних народів та ідентифікацію себе як громадянина України, дбайливе ставлення до власного здоров'я і збереження здоров'я інших людей, дотримання здорового способу життя;

10) культурна компетентність, що передбачає залучення до різних видів мистецької творчості (образотворче, музичне та інші види мистецтв) шляхом розкриття і розвитку природних здібностей, творчого вираження особистості;

11) підприємливість та фінансова грамотність, що передбачають ініціативність, готовність брати відповідальність за власні рішення, вміння організувати свою діяльність для досягнення цілей, усвідомлення етичних цінностей ефективної співпраці, готовність до втілення в життя ініційованих ідей, прийняття власних рішень.

Спільними для всіх ключових компетентностей є такі вміння: читання з розумінням, уміння висловлювати власну думку усно і письмово, критичне та системне мислення, творчість, ініціативність, здатність логічно обґрунтовувати позицію, вміння конструктивно керувати емоціями, оцінювати ризики, приймати рішення, розв'язувати проблеми, співпрацювати з іншими особами.

Необхідною умовою формування компетентностей є діяльнісна спрямованість навчання, яка передбачає постійне включення учнів до різних видів педагогічно доцільної активної навчально-пізнавальної діяльності, а також практична його спрямованість.

Формуванню ключових компетентностей сприяє встановлення та реалізація в освітньому процесі міжпредметних і внутрішньопредметних зв'язків, а саме: змістово-інформаційних, операційно-діяльнісних і організаційно-методичних. Їх використання посилює пізнавальний інтерес учнів до навчання і підвищує рівень їхньої загальної культури, створює умови для систематизації навчального матеріалу і формування наукового світогляду. Учні набувають досвіду застосування знань на практиці та перенесення їх в нові ситуації.

Освітня програма початкової освіти окреслює рекомендовані підходи до планування й організації навчальним закладом єдиного комплексу освітніх компонентів для досягнення учнями обов'язкових результатів навчання, визначених Державним стандартом початкової загальної освіти.

Освітня програма визначає:

- загальний обсяг навчального навантаження, орієнтовну тривалість і можливі взаємозв'язки окремих предметів, курсів за вибором, зокрема їх інтеграції, а також логічної послідовності їх вивчення які натепер подані в рамках навчальних планів (додаток 1);
- очікувані результати навчання учнів подані в рамках навчальних програм;
- пропонований зміст навчальних програм, які мають гриф «Затверджено Міністерством освіти і науки України» і розміщені на офіційному веб-сайті МОН);
- рекомендовані форми організації освітнього процесу та інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти;
- вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за цією Типовою освітньою програмою.

Враховуючи інтегрований характер компетентності, у процесі реалізації Освітньої програми використовуватимуться внутрішньопредметні і міжпредметні зв'язки, які сприяють цілісності результатів початкової освіти та переносу умінь у нові ситуації.

Основною новацією, яка входить в практику діяльності 1-х класів, є структурування змісту початкової освіти на засадах інтегрованого підходу у навчанні. Дидактичний зміст процесу інтеграції полягає у взаємозв'язку змісту, методів і форм роботи.

Вимоги до дітей, які розпочинають навчання у початковій школі, педагоги школи будуть враховувати досягнення попереднього етапу їхнього розвитку. Зберігаючи наступність із дошкільним періодом дитинства, початкова школа буде забезпечувати подальше становлення особистості дитини, її фізичний, інтелектуальний, соціальний розвиток; формуватиме здатність до творчого самовираження, критичного мислення, виховуватиме ціннісне ставлення до держави, рідного краю, української культури, пошанування своєї гідності та інших людей, збереження здоров'я.

Навчальний заклад у 2018/2019 навчальному році буде працювати:

за наступною структурою навчального року:

- I семестр – 03.09.2018 – 28.12.2018,
- II семестр – 14.01.2019 – 27.05.2019,

Канікули:

- осінні 29.10.2018 – 04.11.2018
- зимові 29.12.2018 – 13.01.2019
- весняні 25.03.2019 – 31.03.2019,
- для учнів 1-их класів додаткові канікули – 25.02.2019 – 03.03.2019

за Типовими навчальними планами початкової школи, затвердженими наказом Міністерства освіти і науки України від 20.04.2018 року № 407 «Про затвердження типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти I ступеня» (1-4 класи), Типової освітньої програми для закладів загальної середньої освіти під керівництвом Савченко О.Я. (1-А клас), Типового навчального плану початкової школи з українською мовою навчання для закладів загальної середньої освіти, що працюють за науково-педагогічним проектом «Інтелект України» (1-Б, 1-В, 2-В, 3-Д класи) : 1 класи – по 23 год., 2 класи – по 25 год., 3 класи – по 26 год., 4 класи – по 26 год.

Загальний обсяг навчального навантаження для учнів 1-х класів складає 805 годин/навчальний рік, 2-4-х класів - 2695 годин/навчальний рік: для 2-х класів – 875 годин/навчальний рік, для 3-х класів – 910 годин/навчальний рік, для 4-х класів – 910 годин/навчальний рік. Детальний розподіл навчального навантаження на тиждень окреслено у робочому навчальному плані школи.

Освітню програму укладено за такими освітніми галузями:

освітні галузі «Мовно-літературна», «Іншомовна» (1-і класи), «Мови і літератури» (2-4-і класи) з урахуванням вікових особливостей учнів у навчальних планах реалізується через окремі предмети «Українська мова і літературне читання» (1-і класи), «Українська мова (мова і читання)» (2-4 класи), «Іноземна» (англійська) мова» (1-4 класи).

Освітні галузі «Математична» (1-і класи), «Громадянська та історична, соціальна та здоров'язбережувальна, природнича» (1-А клас), реалізуються через предмети «Математика» і «Я досліджую світ». У 1-Б, 1-В які працюють за науково-педагогічним проектом «Інтелект України», освітні галузі «Мовно-літературна» (література), математична, природнича, соціальна та здоров'язбережувальна, громадянська та історична, технологічна, фізкультурна, мистецька» реалізуються через предмет «Я пізнаю світ».

Освітні галузі «Математика», «Природознавство» (2-А, 2-Б, 2-В, 2-Г, 3-4 класи) реалізуються через окремі предмети, відповідно, - «Математика», «Природознавство».

Освітня галузь «Математика» у 2-Д класі, який працює за науково-педагогічним проектом «Інтелект України», реалізується через предмети «Математика» та «Еврика», освітні галузі «Природознавство» і «Суспільствознавство» - через предмети «Людина і світ» і «Навчаємося разом».

Освітня галузь "Суспільствознавство" (3-4 класи) реалізується предметом "Я у світі".

Освітня галузь «Фізкультурна» (1-і класи) реалізується навчальним предметом «Фізична культура».

Освітня галузь «Здоров'я і фізична культура» (2-4 класи) реалізується окремими предметами «Основи здоров'я» та «Фізична культура».

Освітня галузь «Технологічна» (1-А клас) реалізується через предмет «Дизайн і технології».

Освітня галузь «Технології» (2-4 класи) реалізується через окремі предмети «Трудове навчання» та «Інформатика».

Освітні галузі «Мистецька» (1-і класи) , «Мистецтво» (2-4- класи) реалізуються окремими предметами «Образотворче мистецтво» і «Музичне мистецтво» та інтегрованим курсом «Мистецтво» у 1-Б, 1-В, 2-В, 3-Д класах, які працюють за науково-педагогічним проектом «Інтелект України».

Контроль і оцінювання навчальних досягнень здобувачів здійснюються на суб'єкт-суб'єктних засадах, що передбачає систематичне відстеження їхнього індивідуального розвитку у процесі навчання. За цих умов контроль-оцінювальна діяльність набуває для здобувачів формуального характеру.

Упродовж навчання у навчальному закладі здобувачі освіти опановують способи самоконтролю, саморефлексії і самооцінювання, що сприяє вихованню відповідальності, розвитку інтересу, своєчасному виявленню прогалин у знаннях, уміннях, навичках та їх корекції.

Навчальні досягнення здобувачів у 1-2-х класах підлягають вербальному, формуальному оцінюванню, у 3-4-х класах – формуальному та підсумковому (бальному) оцінюванню.

Логічна послідовність вивчення предметів розкривається у відповідних навчальних програмах (додатки).

Основними формами організації освітнього процесу є різні типи уроку, екскурсії, віртуальні подорожі, спектаклі, квести, які вчитель організує у межах уроку або в позаурочний час.

Форми організації освітнього процесу можуть уточнюватись та розширюватись у змісті окремих предметів за умови виконання державних вимог Державного стандарту та окремих предметів протягом навчального року.

Збереження здоров'я дітей належить до головних завдань школи. Тому формування навичок здорового способу життя та безпечної поведінки здійснюється не лише в рамках предметів «Фізична культура» та «Основи здоров'я», а інтегрується у змісті всіх предметів інваріантної та варіативної складових навчальних планів.

Як передбачено статтею 34 Закону України «Про загальну середню освіту», навчальний рік закінчується проведенням державної підсумкової атестації випускників школи у вигляді підсумкових контрольних робіт.

Мова навчання – українська.

Кількість класів – 14, аудиторій – 17. Школа працює в одну зміну в режимі 5-денного навчального тижня. Змінність занять – 1 зміна.

Початок занять – о 08.30 годині.

При визначенні гранично допустимого навантаження учнів ураховані санітарно-гігієнічні норми та нормативну тривалість уроків у перших класах – 35 хвилин, у 2-4-х класах – 40 хвилин.

Різниця в тривалості уроків компенсована за рахунок збільшення тривалості перерв.

Години фізичної культури не враховуються при визначенні гранично допустимого навантаження учнів.

Варіативна складова доповнює інваріативну і визначена педрадою з урахуванням інтересів та бажань батьківської громадськості і потреб учнів, а також можливостей школи щодо кадрового та навчально-методичного забезпечення:

- Розвиток продуктивного мислення;

- Індивідуальні консультації та групові заняття.

Враховуючи наявність педагогічних кадрів і необхідних приміщень, здійснюється поділ на 2 групи всіх класів при вивченні іноземної, української мов та інформатики при наявності 28 і більше учнів у кожному класі відповідно до чинних нормативів (наказ Міністерства освіти і науки України від 20.02.2002 р. № 128, зареєстрований в Міністерстві юстиції України від 06.03.2002 за № 229/6517).

Очікувані результати навчання здобувачів освіти. Відповідно до мети та загальних цілей, окреслених у Державному стандарті, визначено завдання, які має реалізувати вчитель/вчителька у рамках кожної освітньої галузі. Результати навчання повинні робити внесок у формування ключових компетентностей учнів.

Такі ключові компетентності, як уміння вчитися, ініціативність і підприємливість, екологічна грамотність і здоровий спосіб життя, соціальна та громадянська компетентності можуть формуватися відразу засобами усіх предметів. Виокремлення в навчальних програмах таких наскрізних ліній ключових компетентностей як «Екологічна безпека й сталий розвиток», «Громадянська відповідальність», «Здоров'я і безпека», «Підприємливість і фінансова грамотність» спрямоване на формування в учнів здатності застосовувати знання й уміння у реальних життєвих ситуаціях.

Необхідною умовою формування компетентностей є діяльнісна спрямованість навчання, яка передбачає постійне включення учнів до різних видів педагогічно доцільної активної навчально-пізнавальної діяльності, а також практична його спрямованість. Доцільно, де це можливо, не лише показувати виникнення факту із практичної ситуації, а й по можливості перевіряти його на практиці й встановлювати причинно-наслідкові зв'язки. Формуванню ключових компетентностей сприяє встановлення та реалізація в освітньому процесі міжпредметних і внутрішньопредметних зв'язків, а саме: змістово-інформаційних, операційно-діяльнісних і організаційно-методичних. Їх використання посилює пізнавальний інтерес учнів до навчання і підвищує рівень їхньої загальної культури, створює умови для систематизації навчального матеріалу і формування наукового світогляду. Учні набувають досвіду застосування знань на практиці та перенесення їх в нові ситуації.

Опис та інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти:

-система внутрішнього забезпечення якості складається з наступних компонентів:

кадрове забезпечення освітньої діяльності;

навчально-методичне забезпечення освітньої діяльності;

матеріально-технічне забезпечення освітньої діяльності;

якість проведення навчальних занять;

моніторинг досягнення учнями результатів навчання (компетентностей).

Завдання системи внутрішнього забезпечення якості освіти:

оновлення методичної бази освітньої діяльності;

контроль за виконанням навчальних планів та освітньої програми, якістю знань, умінь і навичок учнів, розробка рекомендацій щодо їх покращення;

моніторинг та оптимізація соціально-психологічного середовища закладу освіти;

створення необхідних умов для підвищення фахового кваліфікаційного рівня педагогічних працівників.

Освітня програма навчального закладу передбачає досягнення учнями результатів навчання (компетентностей), визначених Державним стандартом.